

Punkt, thi Andet sagde jeg ikke, var i hans Foredrag, kan jeg ikke lade ham slippe. Vi staae overfor en bestemt Udtalelse i Lovens 3—13—1 paa Grundlag af alle de gamle Loves Udtalelser om samme Sag allerede fra Frederik den 2dens Tid, og de gaae ud paa Livsfæste. Nu har det ærede Medlem to Momenter til Fortolkning heraf, nemlig deels et Crectionspatent, som det ærede Medlem har fundet, men som muligviis figter til noget ganske Andet, og deels den omtalte Bemærkning af Stampe, om hvilken jeg imidlertid har oplyst, at en anden berømt Jurist høilighen forhaandedes over samme. Jeg staaer imod hans Mening iblandt Andet med Forordningen af 19de Martz 1790, der udtrykkelig udtaler: „At, da Vi med Misshag have fornummet, at endeel Jorddrotter i Bort Nige Danmark, tværtimod Lovens udtrykkelige Bud i dens 3die Bogs 13de Capitels 1ste og 4de Artikel, udstede Fæstebreve, enten paa visse Aar eller med det Willkaar, at Fæsteren efter Opsigelse skal fravige, hvad der baner Vej til Udsigelser osv.; saa have Vi til Agerdyrknings Oprettholdelse og Bondestandens Haandhævelse fundet det nødvendigt at sætte Grændser for disse Misbrug, og med Kraft at bestjærme Fæsterne i den Besiddelsesret for dem selv og deres Enker, som, ved fornævnte Lovs Artikler, nu er, og ved vore Fædres ældre Lovgivelser i flere Aarhundreder har været dem hjemlet.“ Forordningen ender derefter med ikke blot at forbyde Misbrug med Fæste paa Aaremaal, men at erklære enhver indgaaet Indskrænkning i Livsfæste imod Lovens Forfkrift for ugyldig og derefter at udtale Ansvar og Straf for hver Jorddrot, der skulde for Fremtiden understaae sig i Henseende til Tilfidesættelse af Livsfæste at handle imod D. L. 3—13—1 og 4. Men saa er det dog virkelig med en saadan Affattelse af denne Lov en stærk Sætning af det ærede Medlem, at den legale Fæstepligt først er bleven indført ved den Lov, som jeg her har nævnt. Jeg skal, som sagt, ikke disputere med det ærede Medlem om Klarhed eller Ikke-Klarhed. Jeg er vel ikke Jurist ex professo, men Saameget tør jeg paastaae, at det ærede Medlem i juridisk Henseende er uklar, naar han mener, at Artiklerne

i Danst Lov ikke bedre fortolkes ved en senere Lovgivningsact som denne end ved Ordene i et eller andet Crectionspatent.

Zable: Med Hensyn til den historiske Strid, som er reist imellem de ærede Medlemmer for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen) og for Odense Amts 4de Valgfreds (H. C. D. Müller) turde det maaske være ganske interessant at minde om selve det Ord, som betegner den Sag, hvorom vi nu have stridt i tre Dage. Den hele Sag tør ikke betragtes alene efter vore smaa Forhold, idet den jo omfatter Noget, som har været gjældende over hele den civiliserede Deel af Europa, og som i de forskjellige Lande har fundet en høist forskjellig Afgjørelse. Det er imidlertid vist, at der i selve Ordet ligger en Udtalelse om, at det omhandler en fastere Form at besidde Jorden paa end Leiesformen. Dette skal jeg blot minde om. — Med Hensyn til den Udtalelse, der er fremkommen om, at man skulde ville tage fra Godseteren og give til Bonden, skal jeg tillade mig den Bemærkning, at, er der nogen Tid i Danmarks Historie, hvori der er taget fra Bondestanden og givet til Godseierne, er det netop i den Tid, som er forløben, efterat vi fik vor frie Forfatning. For det Første er der givet Godseierne en Ret, som, hvis den var givet i Arild Hvitfeldts Tid, vilde have bragt ham til at sige, at maaskee ikke nogen Konge havde givet saa stor en Ret til Adelen som den; det er Retten til at nedlægge den 10de Gaard. For det Andet er der derved, at den lovgivende Magt opløste den Forbindelse, som hidtil har fundet Sted imellem Bøndergodset og de fuldstændige Sædegaarde, givet Vedkommende en Myndighed, som paa Grund af Salget af disse samlede Fæstecomplexer gik ud over Fæstebondestanden, men blev til Fordeel for Godsbefidderen.

Da ikke flere begjærede Ordet, gik man til Afstemning, hvorved:

1) Forslag under Nr. 12 til § 6 af Uddraget: S. 4de Linie efter „Udstedelse“ tilføies;